

2001-07-31

231-4904-98

Regeringsbeslut om överklagning av naturreservatet Digesgård i Falkenbergs kommun.

Efter överklagning av reservatsbeslutet 1998-05-29 beslutade regeringen 2001-05-10 om att föreskriften B andra stycket upphävs. I övrigt gäller Länsstyrelsens beslut.

Monica Larsson

REGERINGEN

Regeringsbeslut 7

2001-05-10

M1998/2721/Na

Y.S

Miljödepartementet

1. Digesgårds samfällighetsförening

2. Maria Sargren

3. Stig Bergh

4. Eva Madsen

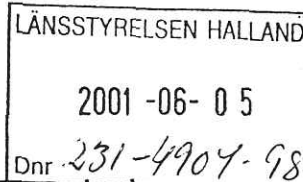
Ombud för samtliga:

Advokat Carl-Fredrik Furtenbach

Rosengrens Advokatbyrå

Box 2523

403 17 GÖTEBORG

Överklagande i fråga om bildande av naturreservatet Digesgård i Falkenbergs kommun

Regeringens beslut

Regeringen ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att föreskriften B andra stycket upphävs.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Hallands län beslutade den 29 maj 1998 att, med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822), bilda naturreservatet Digesgård, samt meddelade med stöd av 8–10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) föreskrifter för att trygga och tillgodose ändamålen med reservatet, se *bilagan*.

Överklagandet

Digesgårds samfällighetsförening samt Maria Sargren, Stig Bergh och Eva Madsen, vilka äger fastigheter med andel i föreningen, har överklagat beslutet och yrkat att beslutet om bildande av naturreservatet upphävs, att föreskrifterna om betning och föreskriften B andra stycket upphävs samt att föreskrifterna om betning och stängsel kompletteras enligt följande. Betesområdet bör i första hand begränsas i norr utmed förlängningen av Adelsa Gustavs vägs södra kant. Om området norr om vägen ingår i betesområdet bör ytterligare en instängslad passage tillskapas i den norra delen av området från Adelsa Gustavs väg ned till strandområdet och en färast göras i enlighet med yrkad passage. Gångvägen längs stenvallen i områdets östra del bör vara utanför hagen varför stängslet bör dras väster om vägen. I söder bör betesområdet begränsas i linje från Pannabouddens spets österut mot stenvallen. Skötsel-föreskrift 3 bör innehålla en begränsning av antalet djur och djurslag samt förbud för betning under sommarmånaderna.

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@environment.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Environment; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MINEN S

Min. På Vidi / Mj

De klagande har anfört följande till stöd för sin talan. Även om Ramsarområdet Morups-Tånge skall skyddas genom ett naturreservat, saknas det skäl att nu efter tio år, som första etapp, prioritera ett område som endast utgör 1/20-del av Ramsarområdet, vilket dessutom redan fått skydd genom att det i detaljplan blivit utlagt till allmän platsmark, park. Området skiljer sig knappast i något hänseende från stora delar av den övriga strandregionen inom Morups-Tånge. – Falkenbergs kommun har gett två delägare i samfälligheten tillstånd att hålla djur på området. Samfällighetsföreningen har överklagat beslutet till länsstyrelsen. Det huvudsakliga skälet för reservatet är att tvinga 17 av samfällighetens 20 delägare att tåla kobetning av strandremsan, något som plötsligt möjliggjorts genom lönsamt EU-bidrag, förmedlat av länsstyrelsen. Området har inte betats på 50 år och vid den tiden i liten omfattning. Syftet att bevara och återskapa områdets karaktär uppnås knappast genom föreskrifterna om betning. Kobetning riskerar att göra mer skada än nytta. Efter betning under åren 1997 och 1998 har skador uppstått i växttäcknet. Eventuell betning bör regleras genom tidsbegränsade tillstånd från kommunen, inte genom reservatsföreskrifter. – Genom betningen och de stängsel som satts upp utan markägarnas tillstånd minskar tillgängligheten till stränderna och friluftsintrasset påverkas negativt. Det är även uppenbart att det rörliga friluftslivets intressen påverkas negativt genom betningsföreskrifterna med åtföljande inhägnande av området och risken att smittas av bakterier i kospillningen. Föreskrifterna om betning är dessutom oklara. Som exempel anförs att föreskriften om årligt bete på strandområdet strider mot den i beslutet angivna stängseldragningen och föreskriften om att stranden skall hållas fri från kor.

Skälen för regeringens beslut

Miljöbalken, som trädde i kraft den 1 januari 1999, ersätter bestämmelserna i naturvårdslagen (1964:822). Enligt 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken är huvudregeln att mål och ärenden som inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser.

Enligt konventionen angående våtmarker av internationell betydelse, undertecknad i Ramsar och intagen i Sveriges internationella överenskommelser SÖ1975:76 med tillägg SÖ 1986:74 och SÖ 1991:78, skall våtmarker som omfattas av konventionen åtnjuta ett skydd på så sätt att bevarandet skall främjas. Så långt möjligt skall ett rationellt nyttjande ske. Inom anmälda våtmarksområden skall bl.a. naturreservat tillskapas för att främja bevarandet. Regeringen konstaterar att det överklagade beslutet är ett viktigt led i Sveriges strävanden att uppfylla åtagandena enligt konventionen. Regeringen, som delar länsstyrelsens bedömning, finner inte skäl att göra någon ändring av beslutet att inrätta reservatet.

När det gäller klagandenas yrkanden angående föreskrifterna utfärdade med stöd av 9 § naturvårdslagen gör regeringen följande bedömning. En

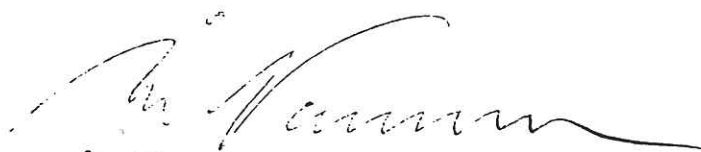
varsam avbetning av områden av denna karaktär är normalt en mycket lämplig åtgärd för skyddande och upprätthållande av den aktuella naturtypen. Betningen sker således för att uppfylla syftet med reservatet och betningen skall därmed anpassas till skötselbehovet vilket varierar under tiden. Regeringen konstaterar att det i den fastställda skötselplanen är reglerat att betningen skall anpassas till vad vegetationen och marken tål. Det är mot bakgrund av ovanstående inte lämpligt att i skötselplanen reglera antalet djur respektive inskränka betningsperioden på det sätt klagandena yrkat. Regeringen finner därmed inte skäl att bifalla klagandenas yrkanden om upphävande av föreskriften B punkt 2 om betning respektive ändring av sköselföreskrift 3.

För att reglera betningen och för att bereda allmänheten tillträde till området har beslutet förenats med föreskrifter om att markägarna skall tåla uppsättning av stängsel och stängselgenomgångar. Regeringen finner att föreskrifterna i denna del, B 4 och 5 första stycket punkterna 2, 4 och 5, är ändamålsenliga och bör kvarstå. Regeringen konstaterar att beslutet inte närmare reglerar hur stängslet skall utformas eller uppföras och regeringen bedömer i likhet med länsstyrelsen att dessa frågor inte i detalj bör regleras i beslutet. Klagandenas yrkanden bör även i denna del avslås.

När det gäller klagandenas yrkanden om upphävande av föreskriften B andra stycket gör regeringen följande bedömning. Av föreskriften framgår inte tydligt vilka uppgifter markägaren förväntas utföra. Föreskriften skall därför upphävas.

På regeringens vägnar

Kjell Larsson

Åsa Norrman

Kopia till

Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Hallands län
Falkenbergs kommun
Karl-Arne Andersson, Hule Gård, 311 98 GLOMMEN

1302114
1302122

Naturresept för Digesgård, Falkenbergs kommun

Beskrivning av naturreseptet

Namn	Naturreseptet Digesgård
Kommun	Falkenberg
Socken	Morup
Fastighet	Bölse S:1, Digesgård S:3, Digesgård 2:1 och 4:1
Läge	X = 63183, Y = 12900
Kartblad	Ekonomiska kartan, 1:20.000, Falkenberg 5B:28
Gräns	Se kartor, bilaga 1 - 3
Areal	100,5 ha
varav landareal	14,2 ha
Ägare	Enligt separat förteckning
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Hallands län.

Ärendets handläggning

Digesgård ingår som en del i Ramsar-området Morups Tånge - Träslövsläge. Länsstyrelsen har genomfört en utredning i ärendet och därvid avgränsat det mest värdefulla området i enlighet med bilagd beslutslista, bilaga 3. - Konflikter har under 1997 förevarit mellan djurhållare och fritidshusboende kring nyttjandet av strandängarna och stränderna. Denna del i Ramsar-området ges förtur med ett säkerställande, för ett klarläggande av de allmänna intressena.

Grund för beslutet

I Länsstyrelsens Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård 1977, ingår aktuellt område i ett större område med mycket höga naturvärden. I samband med revideringen av naturvårdsprogrammet har naturvärdena ytterligare redovisats. Digesgårdsområdet ingår dessutom i angivet område som riksintresse för naturvård (NRL 2:6), som område med geografiska bestämmelser (NRL 3 kap) samt som riksintresse för yrkesfisket, 0 - 6 meter djupintervall (NRL 2:5).

Regeringen har i beslut den 22 december 1988 förklarat området Träslövsläge - Morups tånge, nationellt nr Se 7, som ett CW-område enligt Ramsar-konventionen (våtmarkskonventionen). - Genom EGs fågeldirektiv (79/409/-EEG) skall medlemsländerna utpeka lämpliga områden som Särskilda Skyddsområden (SPA). Särskild uppmärksamhet skall ges våtmarker av internationell betydelse, vilket i praktiken torde innebära att områden som utpekats som Ramsar-områden också skall klassificeras som Särskilda Skyddsområden i Natura 2000-arbetet.

Digesgårdsområdet ligger inom den naturgeografiska regionen 10 Södra Hallands kustland samt hör till kust- och havsregion II Kattegatt.

Det större Ramsar-området, i vilket Digesgårdsområdet ingår, hyser biotoper av särskilt intresse vad gäller bevarande av biologisk mångfald. Detta synsätt grundar sig på FNs konvention om biologisk mångfald och är även i överensstämmelse med ovan nämnt EU-direktiv.

Digesgårdsområdet är redovisat i den kommunala Översiktsplaneringen 1990 under rubriken Bevarandeområden, område med bestående markanvändning. För Digesgårdsområdet finns också en detaljerad översiktplan (DÖP) och en detaljplan, i vilken större delen av det landområde, som nu föreslås bli naturreservat, är utlagd som allmän platsmark, park.

Digesgårdsområdet är numera ett öppet landskap med flacka stränder och grunda havsområden. Även sanddynsbukter, kusthedar, ställvis berg i dagen förekommer. I anslutning till uddarna samt i den nordligaste delen finns skär och storsten.

Berggrunden består av röda gnejser, som bl a går i dagen vid Pannabohålan. De lösa avlagringarna utgörs av postglacial finlera, svallad morän, sand och flygsand.

Den halländska kustzonen har lokalmaritimt klimat med en utjämnad årstemperatur.

Havsstrandängens vegetation i Digesgårdsområdet domineras arealmässigt av högt gräs, bl a strandråg och i den norra delen finns fuktiga partier med bladvass. Även driftvegetation med mållor och skräppor finns. Innanför denna zon finns framför allt låga av vinden tuktade enbusksnår och björnbärsbuskar. Växter som påträffas på havsstrandängen är bl a backtimjan, gråfibbla, trift, saltarv, sandstarr och strandmalört.

Fågellivet är synnerligen rikt i Ramsar-området, som innehar flera viktiga rast- och häckningslokaler för vadare och sjöfågel. Rovfåglar, t ex pilgrimsfalk och stenfalk jagar här, då de passerar framför allt under flyttfågelsträcken. Flera hotade eller sårbara arter häckar, bl a sydlig kärnsnäppa, brushane, skärfläcka, roskarl, småtärna och fältpiplärka.

Delar av Digesgårdsområdet är intressant för friluftsliv.

Syftet med naturreservatet är
att bevara och där så behövs återskapa områdets karaktär av öppet, betespräglat kustlandskap,
att slå vakt om de för fågellivet värdefulla landbiotoperna och de angränsande marina biotoperna och därmed värna om den biologiska mångfalden samt
att även i fortsättningen göra området tillgängligt för friluftslivet med hänsyn till områdets naturmässiga värden.

Med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad beslutskarta, bilaga 3, som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom området

---

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

att inom hela området

1. jaga utan apporterande hund,
2. använda blyhagel vid jakt- eller övningsskytte,

att inom vattenområdet

3. vidta åtgärder, som kan förändra bottenförhållandena såsom t ex gräva, invalla, tippa eller bedriva täkt av något slag.
4. muddra,
5. dumpa muddermassor,
6. anlägga ny brygga och pir eller utöka befintliga sådana,
7. utföra åtgärd som kräver bygglov samt
8. använda nät för icke licensierade fiskare inom 3 meters vattendjup,

att inom landområdet

9. spränga, schakta eller gräva med undantag av åtgärder som erfordras för underhåll av befintliga diken och va-ledningar,
10. bedriva täkt av sten, grus, sand, jord, torv eller lera,
11. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning,
12. anlägga vägar,
13. framdra luft- eller markledning,
14. uppföra helt ny byggnad eller anläggning,
15. ändra användningsområdet för befintlig byggnad eller anläggning,
16. anlägga campingplats,
17. uppställa husvagn eller husbil,
18. plantera eller så skog samt
19. använda kemiska bekämpningsmedel.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla, att följande åtgärder i enlighet med skötselplanen vidtas inom området:

1. utmärkning och upplysning om reservatet,
2. betning (i den mån markägaren inte själv utnyttjar marken för bete),
3. röjning,
4. uppsättning av stängsel samt
5. anordnande av stängselgenomgångar.

~~Länsstyrelsen får efter samråd med markägaren, vidta åtgärder för området skötsel, i de fall markägaren ej fullgör uppgifter i enlighet med syftet med reservatet.~~

enligt
regerings-
beslut 2001-057

TJL

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. gräva upp växter,
2. störa djurlivet,
3. vid fritidsfiske använda blysänken,
4. använda nät för icke licensierade fiskare inom 3 meters vattendjup,
5. gräva eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
6. tälta samt ställa upp husvagn eller husbil,
7. elda,

8. framföra motordrivet fordon i terrängen eller parkera annat än på anvisad plats,
9. rida eller köra med häst annat än på stigen längs ledningsgatan utmed stengärdsgården,
10. cykla annat än på stigen längs ledningsgatan utmed stengärdsgården,
11. snitsla spår, anordna orienteringskontroll eller annan tävling som kan inverka störande på naturmiljön,
12. använda annat än kort koppel för hund eller annat husdjur samt
13. dra upp båtar på stränderna annat än på anvisade platser.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Syftet med vården och förvaltningen av reservatet är dels att bevara strandområdenas botaniska, ornitologiska och landskapliga värden, dels att bevara de grunda vattenområdena fria från ingrepp, som kan äventyra den rika biologiska produktionen.

Strandängarna skall även framdeles betas av nötkreatur. Möjligheterna till friluftsliv skall även finnas med hänsyn till områdets naturmässiga värden. Information om områdets värden skall sättas upp på platsen.

Skötseln skall i övrigt ske i enlighet med den bifogade skötselplanen.

2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av naturreservatet genom att fastställa bifogade skötselplan, bilaga 4.
3. Naturreservatet skall genom förvaltarens försorg utmärkas i enlighet med de anvisningar, som utfärdats av Naturvårdsverket.
4. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd ske med berörda markägare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 8.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen samt ledamöterna Inger Johansson, Ture Isaksson, Gun Yström, Gert Ramnemark, Inge Pettersson, Sven Eric Lorentzon, Gunilla

Wenander-Grönvall, Gunnel Welin och Ann-Louise Thörn samt tjänstgörande ersättarna Rose-Marie Henriksson, Gunnel Bengtsson och Inge Gustavsson.

I beslutet deltog inte ledamoten Hans-Inge Sjögren och tjänstgörande ersättaren Lena Dygården.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Erik Österberg, rättschef Per Widell, planchef Jan Stenklint, länsantikvarie Mats Folkesson, fiskerikonstulent Peter Norell, lantbruksdirektör Stefan Samuelsson och miljövårdsdirektör Börje Andersson.

Karin Starrin

Björn Ströberg

Bilagor

- 1 Översiktskarta, skala 1:600 000
- 2 Översiktskarta, skala 1:50 000
- 3 Beslutskarta, skala 1:10 000
- 4 Skötselplan
- 5 Skötselplanekarta
- 6 Dokumentation av naturvårdsåtgärder
- 7 Ekonomisk flerårsplan
- 8 Hur man överklagar
- 9 Registeruppgifter

Sändlista

Samtliga markägare, se särskild förteckning, se sid 9
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM - delgivningskvitto
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
Riksantikvarieämbetet, Box 5404, 114 84 STOCKHOLM
Svenska naturskyddsföreningen, Box 4625, 116 91 STOCKHOLM
Landsantikvarien, Tollsgatan, 302 31 HALMSTAD
Skogsvårdsstyrelsen, Box 234, 291 23 KRISTIANSTAD
Vägverket, Region Väst, Länskontor i Halmstad, Box 512, 301 80
HALMSTAD
Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun - delgivningskvitto
Byggnadslovsnämnden i Falkenbergs kommun

LÄNSSTYRELSEN
Hallands län
Miljövårdsenheten
Björn Ströberg
035 - 13 22 34
björn.ströberg@n.lst.se

BESLUT

8 (9)

1998-05-29

231-192-98

Lantmäterimyndigheten i Hallands län, Halmstad
Skogsvårdsstyrelsen, Box 3, 310 60 ULLARED
Polismyndigheten, Falkenberg
Hallands Naturskyddsförening, c/o Åke Andersson, P1 4203, 310 60
ULLARED
Naturskyddsföreningen i Falkenberg, c/o Vagn Abel, Hovgård Sörby,
310 58 VESSIGEBRO
Digesgårds samfällighetsförening, c/o Roland Sobenius,
Strandridaregatan 22, 414 73 Göteborg
Rättssekretariatet
Plan- och bostad
Kulturmiljö
Lantbruk
Fiske
Miljövård
Dossier
BS

Samtliga markägare (med delgivningskvitto)

Berit Ladeborn, Vindrosvägen 9, 432 51 VARBERG
Eva Birgitta Persson, Hule 53, 311 98 GLOMMEN
Sune Svensson, August Bondessons väg 3, 311 45 FALKENBERG
Anna Sara Marjatta, Gibraltargatan 84, 412 79 GÖTEBORG
Terttu Sargren, Ulfostigen 4, 564 36 BANKERYD
Stig Bergh, Kråkekärrsgatan 37, 506 37 BORÅS
Inger Kristina Öberg-Andersson, Hule Gård, 311 98 GLOMMEN
Sven Allan Svensson, Lönestig 51, 311 98 GLOMMEN
Torbjörn Svensson, Borgargård, P1 1005, 311 93 LÅNGÅS
Eva Madsen, Digesgård Rönnhaga, 311 98 GLOMMEN
L-E Larsson, Skånegatan 17 E, 411 40 GÖTEBORG
Håkan Andersson, Askhult Hansagård, 311 93 LÅNGÅS
Karin Bengtsson, Askhult Hansagård, 311 93 LÅNGÅS
Tore Johansson, Galtås Olofsgård, 311 98 GLOMMEN
Falkenbergs kommun, 311 80 FALKENBERG
Lennart Larsson, Bölse 1499, Mästers, 311 98 GLOMMEN
Tage Allan Svensson, Bölse 568, 311 98 GLOMMEN
Åke Sigfrid Nilsson, Olofsbo 103, 311 91 FALKENBERG
Curth Egon Ericsson, Möllarevägen 11, 294 39 SÖLVESBORG
Siv Gunvor M Havner, Havhult 2248, 310 60 ULLARED
Folke Allan Larsson, Olofsbo 103 D, Nilsgård, 311 91 FALKENBERG
Ingela Christina Hansson, Tvååker nr 6, P1 2265, 430 10 TVÅÅKER
Folke Lennart Carlsson, Bölse Bryntebol 3, 311 98 GLOMMEN
Inga-Britt Carlsson, Bölse Bryntebol 3, 311 98 GLOMMEN
Anders Westin, Äspelunda, Solbacken, 311 98 GLOMMEN
Margareta Johansson, Äspelunda, Solbacken, 311 98 GLOMMEN
Jan Turesson, Skogsbol, 311 98 GLOMMEN
Barbro Margareta Laurén, Pannebo, Pannebovägen, 311 98 GLOMMEN
Carl-Henrik Sverker Ohlsson, Östermalmsgatan 10 G, 504 55 BORÅS